

**РЕГУЛАТОРНА КОМИСИЈА
ЗА ЕНЕРГЕТИКУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ТРЕБИЊЕ**

**REGULATORNA KOMISIJA
ZA ENERGETIKU
REPUBLIKE SRPSKE
TREBINJE**

**МЕТОДОЛОГИЈЕ ЗА УТВРЂИВАЊЕ НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ
ДИСТРИБУТИВНЕ МРЕЖЕ И ОБРАЧУН ЦИЈЕНЕ КОРИШЋЕЊА
ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА**

Требиње, децембар 2021. године

САДРЖАЈ:

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ	4
Члан 1. (Предмет)	4
Члан 2. (Циљ)	4
Члан 3. (Значење појмова)	5
Члан 4. (Начела)	7
ДИО ДРУГИ – ТРОШКОВИ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА	8
ГЛАВА I - РЕГУЛАТОРНИ ПОТРЕБНИ ПРИХОД ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА	8
Члан 5. (Регулаторни потребни приход као подлога за тарифне ставове)	8
Члан 6. (Регулаторни потребни приход и електроенергетски биланс)	8
Члан 7. (Тарифни период)	9
Члан 8. (Израчунавање регулаторног потребног прихода).....	9
ГЛАВА II - ОДРЕЂИВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА РЕГУЛАТОРНОГ ПОТРЕБНОГ ПРИХОДА	9
Одјељак А. Регулативна основа	9
Члан 9. (Регулативна основа).....	9
Члан 10. (Процена вриједности сталне имовине)	10
Члан 11. (Преиспитивање сталне имовине)	11
Члан 12. (Трајна обртна имовина)	11
Одјељак Б. Трошкови пословне активности	11
Члан 13. (Трошкови пословне активности)	11
Члан 14. (Оцјена оправданости трошкова).....	12
Члан 15. (Подјела трошкова пословне активности)	12
Члан 16. (Контролисани трошкови пословне активности)	12
Члан 17. (Трошкови амортизације)	13
Члан 18. (Контролисани трошкови рада и одржавања)	14
Члан 19. (Трошкови вертикално интегрисаног субјекта).....	15
Члан 20. (Неконтролисани трошкови рада и одржавања)	15
Члан 21. (Дјелимично контролисани трошкови пословања – трошак дистрибутивних губитака).....	16
Члан 22. (Оцјена оправданости висине дистрибутивних губитака).....	17
Одјељак В. Поврат на капитал	18
Члан 23. (Поврат на капитал)	18
Члан 24. (Стопа поврата на капитал).....	18
Одјељак Г. Остали приходи	19
Члан 25. (Остали приходи)	19
Одјељак Д. Корекција прихода	19
Члан 26. (Утврђивање корекције прихода)	19
ГЛАВА III - УКУПНИ ТРОШКОВИ ЗА КОРИСНИКЕ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА (ТРОШКОВИ ДИСТРИБУТИВНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И ТРОШКОВИ ПРЕНОСНЕ МРЕЖЕ) 21	
Члан 27. (Потребан приход за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система)	21
Члан 28. (Признавање трошкова коришћења преносне мреже)	21
ДИО ТРЕЋИ – ТАРИФНИ СТАВОВИ ЗА КОРИСНИКЕ ДИСТРИБУТИВНИХ СИСТЕМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	21
ГЛАВА I – ОСНОВЕ ТАРИФНОГ СИСТЕМА	21
Члан 29. (Тарифни елементи)	21
Члан 30. (Категорије потрошње и тарифне групе)	22
Члан 31. (Тарифни ставови).....	23
Члан 32. (Тарифни ставови по времену потрошње)	23
Члан 33. (Тарифни систем и тарифни ставови)	23

ГЛАВА II РАСПОРЕЂИВАЊЕ ТРОШКОВА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА НА КОРИСНИКЕ СИСТЕМА	23
Члан 34. (Принцип кумулативности)	23
Члан 35. (Распоређивање трошкова на категорије потрошње).....	24
Члан 36. (Распоређивање трошкова на тарифне елементе).....	24
Члан 37. (Распоређивање трошкова преносне мреже).....	25
ГЛАВА III - ОДРЕЂИВАЊЕ ТАРИФНИХ СТАВОВА ЗА КОРИСНИКЕ ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА	25
Члан 38. (Затворени дистрибутивни системи)	25
ДИО ЧЕТВРТИ – ЈЕДИНСТВЕНОСТ ТАРИФНИХ СТАВОВА И ПОРАВНАЊЕ ИЗМЕЂУ ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА	26
Члан 39. (Јединственост тарифних ставова).....	26
Члан 40. (Израчунавање јединствених тарифних ставова).....	26
Члан 41. (Поравнање).....	26
ДИО ПЕТИ - ТАРИФНИ ПОСТУПАК	27
Члан 42. (Покретање тарифног поступка)	27
Члан 43. (Вођење тарифног поступка).....	27
Члан 44. (Достављање захтјева).....	27
Члан 45. (Допуна захтјева)	28
Члан 46. (Обавјештење о поднесеном захтјеву)	28
Члан 47. (Јавно разматрање)	28
Члан 48. (Обавјештење за јавност).....	29
Члан 49. (Додатни подаци и чињенице).....	29
Члан 50. (Процјена података).....	29
Члан 51. (Оцјена доказа)	30
Члан 52. (Извјештај водитеља поступка).....	30
Члан 53. (Рјешења и одлуке).....	30
Члан 54. (Објављивање).....	31
ДИО ШЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	31
Члан 55. (Ступање на снагу).....	31
Члан 56. (Престанак важења).....	31

На основу члана 28. ставови (4), (5), (6), (7), (8) и (9) Закона о електричној енергији (Службени гласник Републике Српске, број 68/20 и члана 33. став 1. тачка а) Пословника о раду Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (Службени гласник Републике Српске, број 59/10) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске, на 23. редовној сједници, одржаној 29. децембра 2021. године, донијела је

МЕТОДОЛОГИЈУ ЗА УТВРЂИВАЊЕ НАКНАДЕ ЗА КОРИШЋЕЊЕ ДИСТРИБУТИВНЕ МРЕЖЕ И ОБРАЧУН ЦИЈЕНЕ КОРИШЋЕЊА ЗАТВОРЕНОГ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет)

Методологијом за утврђивање накнаде за коришћење дистрибутивне мреже и обрачун цијене коришћења затвореног електродистрибутивног система (у даљем тексту: Методологија), уређују се:

- а) критеријуми за одобравање потребног прихода оператора дистрибутивног система у сврху утврђивања тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система,
- б) критеријуми за утврђивање потребног прихода корисника затвореног дистрибутивног система,
- в) правила распоређивања оправданих трошкова на кориснике система, категорије потрошње и тарифне групе по тарифним елементима,
- г) начин утврђивања тарифних ставова за кориснике електродистрибутивног система и затвореног електродистрибутивног система и
- д) правила тарифног поступка у коме се утврђују тарифни ставови за кориснике електродистрибутивног система.

Члан 2.

(Циљ)

Циљеви Методологије су:

- а) обезбјеђење економских услова за поуздан и ефикасан рад и развој електродистрибутивног система, као и оптималан квалитет снабдијевања електричном енергијом;
- б) утврђивања јединствене накнаде (тарифних ставова) за коришћење дистрибутивне мреже (дистрибутивна мрежна тарифа) у Републици Српској на унапријед познат, трошковно утемељен, ефикасан и јаван начин;
- в) обезбјеђење међусобног поравнања прихода оператора дистрибутивних система, остварених примјеном јединствене накнаде (тарифних ставова)

за коришћење дистрибутивне мреже у Републици Српској на ефикасан и јаван начин;

- г) омогућавање недискриминаторског приступа треће стране електродистрибутивном систему Републике Српске и унапређење конкурентности;
- д) одређивање тарифних ставова за кориснике затворених дистрибутивних система на унапријед познат и трошковно утемељен начин и
- ђ) подстицање развоја и интегрисања тржишта електричне енергије.

Члан 3.

(Значење појмова)

(1) Појмови коришћени у овом правилнику и његовим прилозима имају следеће значење:

Истовремено оптерећење	Оптерећење купца, тарифне групе или категорије потрошње постигнуто у времену вршног оптерећења електроенергетског система.
Корисник система	Произвођач, односно крајњи купац.
Крајњи купац	Купац који купује електричну енергију за сопствену употребу.
Купац	Купац означава купца на велико или крајњег купца електричне енергије.
Неистовремено вршно оптерећење	Вршно оптерећење купца, тарифне групе или категорије потрошње постигнуто у било које вријеме, без обзира на вријеме вршног оптерећења електроенергетског система.
Обавеза јавне услуге	Обавеза која је наметнута енергетском субјекту да одређену енергетску дјелатност обавља као јавну услугу по регулисаним условима, која ће обезбиједити сигурност снабдијевања, а која се може односити на редовност, квалитет и цијену услуге, те услове у вези са енергетском ефикасношћу и коришћењем енергије из обновљивих извора енергије.
Оператор дистрибутивног система	Оператор дистрибутивног система електричне енергије је енергетски субјект који обавља дјелатност дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом електричне енергије, одговоран је за рад, одржавање и развој дистрибутивног система на одређеном подручју, његово повезивање са

другим системима и за обезбјеђење дугорочне способности система да испуни потребе за дистрибуцијом електричне енергије на економски оправдан начин.

Прикључна крајњег купца	снага	Снага прикључка крајњег купца која се одређује на основу номиналне струје главног инсталационог осигурача или подешене струје уређаја за ограничење оптерећења (и називног напона напајања), односно енергетских карактеристика уграђених водова и опреме крајњег купца.
Снабдијевање		Продаја електричне енергије крајњим купцима, укључујући и препродају.
Снабдјевач		Електроенергетски субјект који обавља дјелатност снабдијевања електричном енергијом.
Накнада за прикључење		Накнада за изградњу прикључка (НИП) и накнада за обезбјеђења услова за прикључење (НОП).
Унакрсно субвенционисање		Распоређивање трошкова оператора дистрибутивног система на категорије потрошње и/или тарифне групе купаца које није засновано на директној зависности или узрочности настанка трошкова тако да једна група сноси трошкове који по принципу узрочности припадају другој групи.
Вршно оптерећење крајњег купца		Највећа измјерена средња вриједност активне снаге коју крајњи купац преузима из мреже у сукцесивном временском интервалу од 15 минута у току обрачунског периода.
Затворени дистрибутивни систем		Систем преко кога се дистрибуира електрична енергија на просторно ограниченој индустријској и трговачкој зони или зони заједничких услуга, ако је пословање или производни процес корисника тог система из специфичних и сигурносних разлога повезан или тај систем обавља дистрибуцију електричне енергије првенствено власнику или оператору система, или њиховим повезаним предузећима.
Закон		Закон означава Закон о енергетици и Закон о

електричној енергији.

(2) Поред појмова наведених у ставу (1) овог члана, у овом правилнику су коришћени појмови обухваћени Законом и подзаконским актима Регулаторне комисије.

Члан 4. (Начела)

Методологија се заснива на сљедећим начелима:

- а) цијене које се признају операторима дистрибутивног система су правичне, оправдане, недискриминаторске, засноване на јавним и недискриминаторским критеријумима за признавање трошкова;
- б) потребан приход на основу ког се утврђују тарифни ставови је заснован на начелу трошка и одражава оправдане трошкове пословне активности, те поврату на капитал који је потребан за финансирање регулативне основе;
- в) потребан приход на основу ког се утврђују тарифни ставови је заснован на фер балансу између квалитета услуге и цијене коју плаћају корисници система;
- г) подстицању повећања ефикасности рада оператора дистрибутивног система, повећања сигурности снабдијевања купаца електричном енергијом по дефинисаним стандардима квалитета услуге, укључујући и информациону безбједност, те подстицању интеграције тржишта и примјене савремених технологија;
- д) подстицању обављања дјелатности дистрибуције и управљања дистрибутивним системом на начин који доприноси смањењу трошкова пословања и одрживости инвестирања у дистрибутивну мрежу;
- ђ) подстицању ефикасности у коришћењу дистрибутивног система;
- е) надокнади свих оправданих трошкова од стране корисника система, разврстаних у категорије потрошње и тарифне групе, по принципу пропорционалности и недискриминације у складу са припадајућим трошковима које проузрокују електродистрибутивном систему потрошњом електричне енергије;
- ж) забрани унакрсних субвенција између различитих категорија потрошње и тарифних група крајњих купаца и
- з) јединствености тарифних ставова за коришћење дистрибутивног система на цијелој територији Републике Српске.

ДИО ДРУГИ – ТРОШКОВИ ЕЛЕКТРОДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

ГЛАВА I - РЕГУЛАТОРНИ ПОТРЕБНИ ПРИХОД ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Члан 5.

(Регулаторни потребни приход као подлога за тарифне ставове)

- (1) Утврђивање цијене услуге дистрибуције и управљања дистрибутивним системом (у даљем тексту: електродистрибутивне дјелатности) за потребе одређивања накнаде за коришћење дистрибутивне мреже, односно тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система заснива се на одређивању годишњег регулаторног потребног прихода оператора дистрибутивног система електричне енергије.
- (2) Регулаторни потребни приход заснива се на оправданим и сврсисходним трошковима обављања електродистрибутивне дјелатности као јавне услуге у складу са прописима.
- (3) Регулаторни потребни приход оператора дистрибутивног система у Републици Српској утврђује Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске.

Члан 6.

(Регулаторни потребни приход и електроенергетски биланс)

- (1) Регулаторни потребни приход оператора дистрибутивног система за обављање електродистрибутивне дјелатности утврђује се за планиране активности које обезбјеђују функционисање дистрибутивне мреже у складу са прописима и техничким стандардима, а све за потребе дистрибуције електричне енергије планиране електроенергетским билансом, за тарифни период за који се утврђују тарифни ставови.
- (2) Оператор дистрибутивног система доставља Регулаторној комисији електроенергетски биланс, односно план дистрибуције електричне енергије на основу плана потрошње крајњих купаца, плана производње електричне енергије електрана прикључених на електродистрибутивни систем којим управља и плана размјене електричне енергије са осталим електроенергетским системима (у даљем тексту: План дистрибуције електричне енергије), за сваку годину тарифног периода, који мора бити усклађен са Електроенергетским билансом Републике Српске.
- (3) План дистрибуције електричне енергије из става (2) овог члана садржи све потребне податке и елементе у складу са тарифним системом за продају електричне енергије и коришћење дистрибутивне мреже (у даљем тексту: Тарифни систем).
- (4) Регулаторна комисија разматра План дистрибуције електричне енергије и у случају неусклађености врши потребна подешавања у сврху утврђивања тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система, а у складу са циљевима из члана 2. ове Методологије.

Члан 7.

(Тарифни период)

(1) Тарифни период је период за који се утврђује регулаторни потребан приход и у току кога тарифни ставови за кориснике дистрибутивних система остају непромијењени.

(2) Дужина тарифног периода се утврђује у трајању од три године.

(3) Изузетно, тарифни ставови за кориснике дистрибутивних система могу се, на оправдани захтјев оператора дистрибутивног система, мијењати и у току тарифног периода у случају значајне промјене неконтролисаних трошкова пословања.

Члан 8.

(Израчунавање регулаторног потребног прихода)

(1) Регулаторни годишњи потребни приход оператора дистрибутивног система, у сврху утврђивања накнаде за коришћење електродистрибутивне мреже, односно тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система, израчунава се примјеном сљедеће формуле и исказује се у конвертибилним маркама (КМ):

$$\text{РПП} = \text{ТП} + \text{ПК} - \text{ОП} + \text{К}$$

гдје су елементи:

РПП – регулаторни годишњи потребан приход,

ТП – трошкови пословне активности,

ПК – одобрени поврат на капитал,

ОП – остали приход и

К – корекција прихода, позитивна или негативна, по основу одступања оствареног прихода у односу на утврђени регулаторни приход у претходном тарифном поступку.

(2) Елементи регулаторног потребног прихода из става (1) овог члана утврђују се анализом сталне имовине и трошкова посебно за сваку годину регулаторног периода у складу са овом Методологијом.

ГЛАВА II - ОДРЕЂИВАЊЕ ЕЛЕМЕНАТА РЕГУЛАТОРНОГ ПОТРЕБНОГ ПРИХОДА

Одјељак А. Регулативна основа

Члан 9.

(Регулативна основа)

(1) Регулативна основа се утврђује на основу вриједности сталне имовине потребне за обављање дистрибутивне дјелатности и представља основу за одређивање трошкова пословне активности и поврата на капитал.

(2) Регулативна основа утврђује се као нето вриједност ангазоване сталне имовине (нематеријалне и материјалне) и трајне обртне имовине потребне за обављање дистрибутивне дјелатности.

(3) Нето вриједност сталне имовине признаје се као износ набавне вриједности или тржишне/фер вриједности имовине умањене за акумулисану амортизацију и акумулисани губитак због обезвређења имовине, али само за имовину која се ефективно користи за обављање дистрибутивне дјелатности.

(4) Регулативна основа, израчунава се примјеном сљедеће формуле:

$$PO = НВСИ_{t-1} + (СП_t + СП_{t+1} + СП_{t+2} + СП_{t+3}) - (РС_t + РС_{t+1} + РС_{t+2} + РС_{t+3}) + ТОИ$$

гдје је:

PO – регулативна основа,

НВСИ_{t-1} – нето вриједност сталне имовине на крају године која претходи години вођења тарифног поступка,

СП – средства у припреми, односно средства чије је набавка планирана трогодишњим планом инвестиција у години вођења тарифног поступка и годинама тарифног периода,

РС – расходована средства, односно средства којима ће истећи животни вијек у години вођења тарифног поступка и годинама тарифног периода,

ТОИ - трајна обртна имовина за годину регулаторног периода и

t – година у којој се води тарифни поступак.

(5) Регулаторна комисија признаје средства у припреми (СП), односно средства чије је набавка планирана према трогодишњем плану инвестиција оператора дистрибутивног система на који је Регулаторна комисија дала сагласност за прве двије године тарифног периода.

(6) За трећу годину тарифног периода која није обухваћена трогодишњим планом инвестиција ради се процјена на основу трогодишњег плана инвестиција и дестогодишњег плана развоја дистрибутивне мреже.

(7) Изузетно, у случају провођења првог тарифног поступка у складу са овом Методологијом прије давања сагласности Регулаторне комисије на трогодишњи план инвестиција, разматраће се вриједност средстава у припреми према постојећем трогодишњем плану инвестиција оператора дистрибутивног система.

(8) Средства у припреми (СП) која улазе у регулаторну основу признају се као половина вриједности средстава чије активирање се планира у тарифном периоду.

(9) Регулаторна комисија прати одступања остварених и одобрених средстава у припреми и врши потребне корекције у наредном тарифном поступку.

Члан 10.

(Процјена вриједности сталне имовине)

(1) Оператор дистрибутивног система обавезан је вршити процјену вриједности сталне имовине у складу са рачуноводственим политикама.

(2) Ако процјена вриједности сталне имовине није евидентирана у пословним књигама оператора дистрибутивног система мора бити усвојена најмање три мјесеца прије подношења захтјева за одобрење тарифних ставова да би је Регулаторна комисија узела у разматрање.

Члан 11.

(Преиспитивање сталне имовине)

(1) Регулаторна комисија преиспитује реализацију одобрених инвестиција са становишта оправданости и резултата који се постижу реализацијом инвестиција.

(2) Регулаторна комисија провјерава примјену правила за вођење књиговодствених евиденција и правила о признавању и вредновању сталне имовине која су дефинисана рачуноводственим политикама оператора дистрибутивног система и на основу којих је поднешен захтјев, у сврху утврђивања регулаторног потребног прихода.

(3) У регулативну основу не укључује се вриједност бесплатно преузете имовине (донације, пренос имовине без накнаде, учешће грађана у изградњи објеката, државна давања и помоћ).

Члан 12.

(Трајна обртна имовина)

У регулативну основу се укључује нето вриједност трајне обртне имовине (нето текућа или обртна имовина) у висини минимално потребног износа за одржавање залиха материјала и резервних дијелова за неометано одвијање дистрибутивне дјелатности, потребног износа за финансирање потраживања од корисника система, узимајући у обзир период везивања текућих потраживања у односу на период везивања обавеза према добављачима, те минимални дневни ниво готовине.

Одјељак Б. Трошкови пословне активности

Члан 13.

(Трошкови пословне активности)

(1) Трошкови пословне активности који се укључују у регулаторни потребан приход обухватају оправдане трошкове који су потребни за обављање електродистрибутивне дјелатности и утврђују се за сваку годину регулаторног периода.

(2) Трошкови пословне активности односе се на:

- а) трошкове амортизације,
- б) трошкове рада и одржавања и
- в) трошкове дистрибутивних губитака.

(3) Оператор дистрибутивног система је дужан да трошкове пословне активности евидентира на рачунима у складу са правилима којим се прописује вођење књиговодствене евиденције и регулаторни контни план.

Члан 14.

(Оцјена оправданости трошкова)

(1) Регулаторна комисија оцјењује оправданост свих трошкова оператора дистрибутивног система ради њиховог укључивања у регулаторни потребни приход имајући у виду релевантне чињенице о природи и времену настанка трошкова.

(2) Трошкови пословне активности за обављање дистрибутивне дјелатности утврђују се на основу документације достављене у тарифном поступку и документације којом располаже Регулаторна комисија.

(3) Оправданост трошка оцјењује се, руководећи се начелима Методологије, према природи трошка анализом сврсисходности, анализом количине и цијене и упоредном анализом (benchmarking), водећи рачуна о специфичностима сваког оператора дистрибутивног система.

(4) Оператор дистрибутивног система дужан је да достави сву прописану документацију, као и осталу релевантну документацију, те да образложи оправданост свих ставки трошкова пословне активности, као и разлоге њиховог одступања у односу на трошкове одобрене у претходном тарифном поступку.

(5) У оправдане трошкове пословања не укључују се трошкови који су посљедица пропуста оператора дистрибутивног система, трошкови који нису у функцији обављања дистрибутивне дјелатности, као ни трошкови које је кроз накнаду за прикључење или нестандартне услуге већ платио корисник система, односно приход по овом основу улази у остали приход који представља одбитну ставку у регулаторном потребном приходу.

Члан 15.

(Подјела трошкова пословне активности)

Трошкове пословне активности, у сврху утврђивања регулаторног потребног прихода и стварања услова за повећање ефикасности, дијелимо на:

- а) контролисане трошкове пословне активности на које оператор дистрибутивног система може утицати,
- б) неконтролисане трошкове пословне активности на које оператор дистрибутивног система не може утицати и
- в) дјелимично контролисане трошкове пословне активности.

Члан 16.

(Контролисани трошкови пословне активности)

Контролисани трошкови пословне активности су:

- а) трошкови амортизације и
- б) контролисани трошкови рада и одржавања: трошкови материјала (набавка материјала, трошкови материјала за израду, трошкови режијског материјала, трошкови горива и енергије), трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи, трошкови производних услуга, трошкови резервисања, трошкови вертикално интегрисаног субјекта и дио нематеријалних трошкова на које оператор дистрибутивног система може утицати.

Члан 17.
(Трошкови амортизације)

(1) Трошкови амортизације утврђују се за сталну имовину која је у функцији обављања дистрибутивне дјелатности, на основу корисног вијека употребе сталне имовине, примјеном пропорционалне методе обрачуна амортизације.

(2) Трошкови амортизације се утврђују на основу набавне вриједности сталне имовине на крају године која претходи години вођења тарифног поступка увећане за трошкове амортизације средстава која ће бити активирана у години тарифног поступка и годинама тарифног периода, те умањена за трошкове амортизације средстава која ће бити расходована у години тарифног поступка и годинама тарифног периода.

(3) Вриједност амортизације сталне имовине у припреми која ће бити активирана у години вођења тарифног поступка (t) и годинама тарифног периода ($t+n$) утврђује се за сталну имовину која је укључена у регулативну основу у складу са чланом 9. овог правилника.

(4) Амортизација имовине добијене без накнаде (донације) признаје се у трошак амортизације.

(5) Трошкови амортизације за прву годину регулаторног периода утврђују се према сљедећој формули:

$$A_{t+1} = A_{t-1} + (A_{\text{АИТ}} + A_{\text{АИТ+1}}) - (A_{\text{РИТ}} + A_{\text{РИТ+1}})$$

гдје су:

A_{t-1} – амортизација имовине на крају године која претходи години вођења тарифног поступка,

$A_{\text{АИТ}}$ – амортизација имовине која ће бити активирана у години t вођења тарифног поступка,

$A_{\text{АИТ+1}}$ – амортизација имовине која ће бити активирана у првој години тарифног периода,

$A_{\text{РИТ}}$ – амортизација имовине која ће бити расходована у години t вођења тарифног поступка,

$A_{\text{РИТ+1}}$ – амортизација имовине која ће бити расходована у првој години тарифног периода.

(6) Трошкови амортизације за другу годину регулаторног периода утврђују се према сљедећој формули:

$$A_{t+2} = A_{t+1} + A_{\text{АИТ+2}} - A_{\text{РИТ+2}}$$

гдје су:

$A_{\text{АИТ+2}}$ – амортизација имовине која ће бити активирана у другој години тарифног периода,

$A_{\text{РИТ+2}}$ – амортизација имовине која ће бити расходована у другој години тарифног периода.

(7) Трошкови амортизације за трећу годину регулаторног периода утврђују се према сљедећој формули:

$$A_{t+3} = A_{t+2} + A_{\text{АИТ+3}} - A_{\text{РИТ+3}}$$

гдје су:

$A_{ДИТ+3}$ – амортизација имовине која ће бити активирана у трећој години тарифног периода,

$A_{РИТ+3}$ – амортизација имовине која ће бити расходована у трећој години тарифног периода.

(8) Трошкови амортизације за регулаторни период A_t утврђују се као просјечна вриједност трошкова амортизације израчунатих на основу ставова (7), (8) и (9) према слjedeћој формули:

$$A = (A_{T+1} + A_{T+2} + A_{T+3}) / 3.$$

Члан 18.

(Контролисани трошкови рада и одржавања)

(1) Контролисани трошкови рада и одржавања, те резервисања који се признају у регулаторном потребном приходу, односно контролисани трошкови пословања без амортизације (ТРО) одобравају се полазећи од одобрених трошкова из претходног тарифног поступка, стопе инфлације, коефицијента ефикасности и корекције због одступања остварења у односу на одобрено у претходном тарифном поступку.

(2) Контролисани трошкови рада и одржавања за прву годину регулаторног периода утврђују се према слjedeћој формули:

$$ТРО_{T+1} = (ТРО_{од} + \Delta ТРО_T) * (1 + И_{T+1}/100)$$

гдје су:

$ТРО_{T+1}$ – трошкови рада и одржавања за прву годину регулаторног периода (KM),

$ТРО_{од}$ – трошкови рада и одржавања одобрени у претходном тарифном поступку (KM),

$\Delta ТРО_T$ – трајна промјена контролисаних трошкова рада и одржавања настала у текућем регулаторном периоду услед околности на које оператор дистрибутивног система није могао утицати (KM) и

$И_{T+1}$ – планирана годишња стопа инфлације (индекс општег раста цијена) у Републици Српској за прву годину тарифног периода (%).

(3) Вриједности корекције трошкова рада и одржавања $\Delta ТРО_T$ из става (1) овог члана, које предлаже оператор дистрибутивног система, Регулаторна комисија утврђује на основу података, образложења и документације достављене у тарифном поступку.

(4) Контролисани трошкови рада и одржавања за другу годину регулаторног периода утврђују се према слjedeћој формули:

$$ТРО_{T+2} = ТРО_{T+1} * (1 + И_{T+2}/100)$$

гдје је:

$И_{T+2}$ – планирана годишња стопа инфлације за другу годину тарифног периода (%).

(5) Контролисани трошкови рада и одржавања за трећу годину регулаторног периода утврђују се према сљедећој формули:

$$TPO_{T+3} = TPO_{T+2} * (1 + I_{T+3} / 100)$$

гдје је:

I_{T+3} – планирана годишња стопа инфлације за трећу годину тарифног периода (%).

(6) Контролисани трошкови рада и одржавања за регулаторни период утврђују се као просјечна вриједност трошкова рада и одржавања из става (2), (3) и (4) коригована за једнократну корекцију уз примјену коефицијента ефикасности на сљедећи начин:

$$TPO = (TPO_{T+1} + TPO_{T+2} + TPO_{T+3}) / 3 * (1 - K_{\text{еф}} / 100)$$

гдје су:

TPO – годишњи трошкови рада и одржавања за тарифни период (KM) и

$K_{\text{еф}}$ – коефицијент ефикасности у процентима (%).

(7) Коефицијент ефикасности представља мјеру ефикасности постигнуту примјеном нових технологија, односно мјеру смањења трошкова због примјене нових технологија и тиме постигнутих уштеда.

(8) Оператор дистрибутивног система је дужан посебно евидентирати и документовати трошкове рада и одржавања који проистичу коришћењем сталне имовину која није у његовом власништву и не улази у регулативну основу.

Члан 19.

(Трошкови вертикално интегрисаног субјекта)

(1) У контролисане трошкове рада и одржавања из члана 18. овог правилника могу се укључити трошкови послова које вертикално интегрисани субјект обавља за оператора дистрибутивног система.

(2) Оператор дистрибутивног система дужан да документује и образложи трошкове из става (1) овог члана.

Члан 20.

(Неконтролисани трошкови рада и одржавања)

(1) Неконтролисани трошкови рада и одржавања су трошкови који су неизбежни у пословању, на чији износ оператор дистрибутивног система не може директно да утиче, а односе се на дио нематеријалних трошкова: трошкове непроизводних услуга, трошкове премије и осигурања, трошкове платног промета, трошкове чланарина, трошкове пореза и доприноса, трошкове регулаторне накнаде и остале нематеријалне трошкове.

(2) Неконтролисани трошкови рада и одржавања утврђују се према сљедећој формули:

$$TPO_{\text{нк}} = TPO_{\text{нк од}} + \Delta TPO_{\text{нк}}$$

гдје су:

$TPO_{\text{нк од}}$ – неконтролисани трошкови рада и одржавања одобрени у претходном тарифном поступку и

ΔTPO_{HK} - промјена неконтролисаних трошкови рада и одржавања за наредни тарифни период.

Члан 21.

(Дјелимично контролисани трошкови пословања – трошак дистрибутивних губитака)

(1) Трошкови пословања на које се дјелимично може утицати су трошкови куповине електричне енергије за покривање одобрених губитака електричне енергије у дистрибутивном систему.

(2) Оператор дистрибутивног система планира и набавља електричну енергију за покривање дистрибутивних губитака у складу са Законом на транспарентним, недискриминаторским и тржишним принципима.

(3) Оператори дистрибутивног система могу заједно проводити поступак набавке електричне енергије у циљу постизања исте цијене губитака за све крајње купце у Републици Српској.

(4) Трошкови дистрибутивних губитака за регулаторни период су утврђују на основу следеће формуле:

$$TГ = (Г_{EE\ 35\ kV} + Г_{EE\ 10\ kV} + Г_{EE\ 0,4\ kV}) * Ц_{EE}$$

гдје су:

$Г_{EE}$ – просјечна годишња количина електричне енергије (kWh) потребне за надокнаду губитака у регулаторном периоду, по напонским нивоима (35 kV, 10 kV и 0,4 kV) и

$Ц_{EE}$ - просјечна цијена електричне енергије за надокнаду губитака у регулаторном периоду (KM/kWh).

(5) Просјечна годишња количина електричне енергије потребна за надокнаду губитака за крајње купце на 35 kV утврђује се на основу следеће формуле:

$$Г_{EE\ 35\ kV} = (ЕЕБ_{35\ kV} + П_{35\ kV}) * (1 / (1 - Г_{35\ kV}/100) - 1)$$

гдје су:

$ЕЕБ_{35\ kV}$ – планирана просјечна годишња потрошња крајњих купаца на 35 kV напону у регулаторном периоду (kWh),

$П_{35\ kV}$ – планирана производња електричне енергије на 35 kV напону за коју се може доказати да се испоручује у преносну мрежу (kWh) и

$Г_{35\ kV}$ – одобрена стопа дистрибутивних губитака на 35 kV напону (%).

(6) Просјечна годишња количина електричне енергије потребна за надокнаду губитака за крајње купце на 10 kV утврђује се на основу следеће формуле:

$$Г_{EE\ 10\ kV} = (ЕЕБ_{10\ kV} + П_{10\ kV}) * (1 / (1 - (Г_{35\ kV} + Г_{10\ kV})/100) - 1)$$

гдје су:

$ЕЕБ_{10\ kV}$ – планирана просјечна годишња потрошња крајњих купаца на 10 kV напону у регулаторном периоду (kWh),

$П_{10\ kV}$ – планирана производња електричне енергије на 10 kV напону за коју се може доказати да се испоручује у преносну мрежу (kWh) и

$Г_{10\ kV}$ – одобрена стопа дистрибутивних губитака на 10 kV напону (%).

(7) Просјечна годишња количина електричне енергије потребна за надокнаду губитака за крајње купце на 0,4 kV утврђује се на основу следеће формуле:

$$\Gamma_{EE\ 0,4\ kV} = (EEB_{0,4\ kV} + \Pi_{0,4\ kV}) * (1 / (1 - (\Gamma_{35\ kV} + \Gamma_{10\ kV} + \Gamma_{0,4\ kV}) / 100) - 1)$$

гдје су:

$EEB_{0,4\ kV}$ – планирана просјечна годишња потрошња крајњих купаца на 0,4 kV напону у регулаторном периоду (kWh),

$\Pi_{0,4\ kV}$ – планирана производња електричне енергије на 10 kV напону за коју се може доказати да се испоручује у преносну мрежу (kWh) и

$\Gamma_{0,4\ kV}$ – одобрена стопа дистрибутивних губитака на 0,4 kV напону (%).

(8) Просјечна стопа дистрибутивних губитака Γ (%) утврђује се на основу одобрених појединачних стопа које се утврђују у процентима од преузете електричне енергије за сваки напонски ниво за који се преузима електрична енергија за потребе крајњих купаца прикључених на електродистрибутивну мрежу.

(9) Цијена електричне енергије за покривање одобрених губитака (Γ_{EE}) се одређује на један од следећих начина:

а) као просјек остварених цијена електричне енергије набављене у складу са транспарентним, недискриминаторским и тржишним принципима за тарифни период за који се утврђују тарифни ставови, у случају да је енергија већ набављена или

б) као просјек цијена набављене електричне енергије остварене у претходној години, уз могућност заштите од ризика коришћењем финансијских деривата (фјучерса) за године регулаторног периода на берзама електричне енергије релевантним за Босну и Херцеговину, у земљи или региону.

(10) Цијена из става (9) овог члана укључује и припадајуће трошкове коришћења преносне мреже, односно трошкова дебаланса.

Члан 22.

(Оцјена оправданости висине дистрибутивних губитака)

(1) Оператор дистрибутивног система је дужан да образложи захтијеване стопе дистрибутивних губитака, посебно техничких и нетехничких, за сваку годину регулаторног периода.

(2) Оператор дистрибутивног система дужан је да прати губитке у дистрибутивној мрежи и преузима мјере за њихово смањење.

(3) Регулаторна комисија утврђује одобрену стопу дистрибутивних губитака, на основу захтијеване стопе дистрибутивних губитака и достављене документације (анализе, студије...) оператора дистрибутивног система, анализом параметара мреже: структуре и стања мреже и мјерних уређаја, структуре потрошње електричне енергије, упоредним анализама и другим расположивим подацима.

Одјељак В. Поврат на капитал

Члан 23.

(Поврат на капитал)

(1) Поврат на капитал (ПК) је дио прихода који се остварује по основу уложеног капитала потребног за финансирање регулативне основе, изражава се у КМ, и израчунава се сљедећом формулом:

$$ПК = РО * СПК$$

гдје су:

РО - регулативна основа, из члана 9. ове Методологије и

СПК – стопа поврата на капитал (%).

Члан 24.

(Стопа поврата на капитал)

(1) Стопа поврата на капитал, прије опорезивања, утврђује се као пондерисани просјек трошка капитала који укључује трошак сопственог капитала и трошак позајмљеног капитала, пондерисаних према њиховом удјелу у укупном капиталу оператора дистрибутивног система, и израчунава се према сљедећој формули:

$$СПК = [(Ц_{СК} * СК / (СК + ПК) + Ц_{ПК} * ПК / (СК + ПК)] * K_{pp}$$

гдје су:

СПК - стопа поврата на капитал (%),

СК - сопствени капитал (КМ),

Ц_{СК} - цијена сопственог капитала (%),

ПК - позајмљени капитал (КМ),

Ц_{ПК} – цијена позајмљеног капитала (%),

К_{pp} – коефицијент корекције,

УК= СК+ПК - укупан капитал (КМ).

(2) Цијена сопственог капитала одређује се на начин који одражава специфични ризик оператора дистрибутивног система и преовлађујуће услове прибављања капитала на финансијском тржишту у тарифном периоду на сљедећи начин:

$$Ц_{СК} = R_f + \beta * (R_m - R_f)$$

гдје су:

R_f – безризична каматна стопа на државне обвезнице на период 5 до 10 година, на Бањалучкој финансијској берзи;

β – бета коефицијент представља однос ризика оператора дистрибутивног система са ризиком укупног портфолиа финансијског тржишта, односно однос укупног приноса на акције оператора дистрибутивног система и укупног приносом на све акције на финансијском тржишту, који се добија на основу Дамодарон база података са Бањалучке финансијске берзе;

R_m – тржишна премија ризика, вишак приноса коју власник очекује да оствари као накнаду за изложеност ризику.

(3) Цијена позајмљеног капитала за финансирање регулативне основе одређује се на основу пондерисане просјечне каматне стопа на позајмљени капитал у регулаторном периоду.

(4) Коефицијент корекције K_{pp} се утврђује у распону од 1 до вриједности која се добије према сљедећој формули:

$$K_{pp} = (1 - P_{pp}/PO)$$

гдје је:

P_{pp} – реализоване ревалоризационе резерве.

Одјељак Г. Остали приходи

Члан 25.

(Остали приходи)

(1) Регулаторни потребни приход оператора дистрибутивног система, утврђен на начин наведен одредбама у глави I и II, дио други овог правилника, умањује се за износ осталих прихода које остварује оператор дистрибутивног система са сталном имовином чији су трошкови признати у трошковима пословне активности.

(2) У остале приходе из става (1) овог члана укључују се приходи од активирања властитих учинака, разграничени дио прихода периода по основу реализације донираних средства, приходи од продаје средстава и други приходи остварени сталном имовином која је укључена у регулативну основу.

(3) Износ накнада за прикључење који је утврђен као приход текућег периода у складу са Правилником о методологији за утврђивање накнаде за прикључење на дистрибутивну мрежу сматра се осталим приходом од дистрибутивне дјелатности остварен коришћењем лиценцираних средстава и представља одбитну ставку код утврђивања одобреног потребног прихода.

(4) Остали приход за регулаторни период утврђује се као просјечна вриједност осталог прихода за све године регулаторног периода.

Одјељак Д. Корекција прихода

Члан 26.

(Утврђивање корекције прихода)

(1) Основ за корекцију регулаторног потребног прихода за наредни тарифни период су одступања, позитивна или негативна, оствареног прихода, односно остварених трошкова и потрошње крајњих купаца, од регулаторног потребног прихода утврђеног у претходном тарифном поступку, у складу са одредбама ове Методологије.

(2) Корекција прихода израчунава се анализом свих трошкова које улазе у регулаторни потребан приход према сљедећој формули:

$$K = K_A + K_{TPO} + K_{TPOHK} + K_{TG} + K_{PK} + K_{Op} + K_{EEB}$$

гдје су:

K_A – корекција амортизације због одступања остварења у односу на одобрено у претходном тарифном поступку,

$K_{ТРО}$ – корекција контролисаних трошкова рада и одржавања настала у претходном регулаторном периоду услед околности на које оператор дистрибутивног система није могао утицати или услед неодговорног пословања оператора дистрибутивног система,

$K_{ТРОнк}$ – корекција неконтролисаних трошкова рада и одржавања због одступања остварења у односу на одобрено у претходном тарифном поступку,

$K_{ТГ}$ – корекција трошкова дистрибутивних губитака због непредвиђених промјена на тржишту,

$K_{ПК}$ – корекција поврата на капитал по основу одступања вриједности регулативне основе у односу на одобрено у претходном тарифном поступку,

$K_{оп}$ – корекција осталог прихода због одступања остварења у односу на одобрено у претходном тарифном поступку и

$K_{ЕЕБ}$ – корекција прихода због одступања остварења потрошње електричне енергије крајњих купаца од потрошње планиране у претходном тарифном поступку.

(3) Износ корекције прихода утврђује се анализом разлога који су довели до одступања сваког појединачног трошка, водећи рачуна о оправданости трошка, материјалности и потреби подстицања оператора дистрибутивног система на смањење трошкова пословања и унапређење услуге дистрибуције електричне енергије и управљања дистрибутивним системом.

(4) Корекција трошкова рада и одржавања проузрокована елементарним непогодама хидрометеоролошког или геолошког поријекла узроковане дјеловањем природних сила (земљотрес, пожар, поплаве, лавине, клизишта, одрони, атмосферска пражњења, олујни вјетар, прекомјерни лед и снијег, велики мразеви) и/или друштвеним појавама (налози надлежних органа, рат, тероризам и сл.) може се разграничити на одређени временски период, у случају да би њено једнократно признавање значајно утицало на промјену регулаторног потребног прихода.

(5) Корекција регулаторног потребног прихода неће се вршити за одступања трошкова који су резултат уштеда оператора дистрибутивног система већих од оних које су планиране у претходном тарифном поступку.

ГЛАВА III - УКУПНИ ТРОШКОВИ ЗА КОРИСНИКЕ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА (ТРОШКОВИ ДИСТРИБУТИВНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И ТРОШКОВИ ПРЕНОСНЕ МРЕЖЕ)

Члан 27.

(Потребан приход за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система)

(1) За утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система регулаторни потребан приход за обављање дистрибутивне дјелатности из члана 8. Методологије увећава се за припадајуће неконтролисане трошкове коришћења преносне мреже на високом напону:

$$ПП = РПП + ТПМ + К_{ТПМ}$$

гдје су:

ПП – укупни потребан приход,

ТПМ – трошкови преносне мреже и

$K_{ТПМ}$ – корекција трошкова преносне мреже због одступања остварења од одобреног у претходном тарифном поступку.

(2) Приход из става (1) овог члана представља укупне трошкове за кориснике дистрибутивног система који се изражавају кроз тарифне елементе и тарифне ставове.

Члан 28.

(Признавање трошкова коришћења преносне мреже)

Трошкови коришћења преносне мреже признају се у висини утврђеној на основу јединичне цијене услуга Електропреноса БиХ, Независног оператора система и помоћних услуга које одређује Државна регулаторна комисија за електричну енергију и плана потрошње крајњих купаца, односно плана оператора дистрибутивног система за преузимање електричне енергије са преносне мреже за потребе крајњих купаца прикључених на дистрибутивни систем, за тарифни период.

ДИО ТРЕЋИ – ТАРИФНИ СТАВОВИ ЗА КОРИСНИКЕ ДИСТРИБУТИВНИХ СИСТЕМА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ГЛАВА I – ОСНОВЕ ТАРИФНОГ СИСТЕМА

Члан 29.

(Тарифни елементи)

(1) Потрошња електричне енергије корисника система који користи дистрибутивни система изражава се, мјери и обрачунава путем тарифних елемената.

(2) Оператор дистрибутивног система остварује потребан приход и врши обрачун накнаде за коришћење дистрибутивне мреже путем тарифних елемената.

(3) Тарифни елементи су:

- а) обрачунска снага, изражена у kW,
- б) активна електрична енергија, изражена у kWh и
- в) прекомјерно преузета реактивна електрична енергија kVArh.

(4) Обрачунска снага представља мјеру ангажованог преносног и дистрибутивног капацитета за потребе корисника мреже у сваком тренутку током обрачунског периода и утврђује се на један од следећих начина:

- а) мјерењем вршног оптерећења,
- б) на основу прикључне снаге утврђене уговором о прикључењу,
- в) на основу утрошене активне електричне енергије или
- г) на основу анализе оптерећења система и анализе оптерећења крајњих купаца (категорија потрошње и тарифних група).

(5) Потрошња активне електричне енергије утврђује се мјерењем и обрачунава у складу са одредбама општих услова за испоруку и снабдијење електричном енергијом и Тарифним системом.

(6) Прекомјерно преузета електрична енергија је позитивна разлика између стварно преузете реактивне електричне енергије и реактивне електричне енергије која одговара фактору снаге $\cos \varphi = 0,95$ индуктивно, а која се обрачунава за реактивну електричну енергију која прелази 33% преузете активне електричне енергије у току референтног периода за обрачун који је дефинисан тарифним системом.

Члан 30.

(Категорије потрошње и тарифне групе)

(1) Корисници система се распоређују у категорије потрошње и тарифне групе у зависности од напонског нивоа на мјесту преузимања електричне енергије, прикључној снази, намјени коришћења електричне енергије и према времену потрошње.

(2) Регулаторна комисија доноси посебну одлуку о Тарифном систему којом се прецизно одређују тарифни елементи, категорије потрошње и тарифне групе, дневни и сезонски временски интервали примјене различитих цијена тарифних елемената и остала питања у вези са њима.

(3) Оператор дистрибутивног система може предложити да се уведе, укине или измијени било која категорија потрошње или тарифна група, као и друге измијене у одлуци из става (1) овог члана, али не може извршити промјену без одлуке Регулаторне комисије.

Члан 31.

(Тарифни ставови)

(1) Тарифни ставови су јединичне цијене које се утврђује за сваки тарифни елемент, категорију потрошње, тарифну групу, те различите дневне интервале и сезоне.

(2) Тарифни ставови се утврђују тако да афирмишу потрошњу електричне енергије у временским периодима који највише одговарају условима и могућностима електродистрибутивног система, усмјере купце на рационално трошење електричне енергије, подстичу принципе енергетске ефикасности и врши расподјела трошкова на кориснике система сразмјерно трошковима које узрокују електроенергетском систему с обзиром на напонски ниво, мјесто, начин, количину и вријеме преузимања електричне енергије.

Члан 32.

(Тарифни ставови по времену потрошње)

(1) Тарифни ставови према времену потрошње одређују се са циљем да се стимулишу модели потрошње којим се ублажава прекомјерно неравномјерно оптерећење система и постигне смањење трошкова дистрибуције електричне енергије.

(2) Тарифни ставови се могу разликовати за периоде у току године (сезонски тарифни ставови) и за периоде у току дана (дневни тарифни ставови).

Члан 33.

(Тарифни систем и тарифни ставови)

(1) Тарифни елементи, категорије потрошње и тарифне групе, односи за временско диференцирање тарифних ставова (сезонски и дневни) који се примјењују за обрачун накнаде за коришћење дистрибутивне мреже утврђују се Тарифним системом, у складу са одредбама ове Методологије.

(2) Тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система, односно тарифни ставови за обрачун накнаде за коришћење дистрибутивне мреже утврђују се Одлуком за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система у Републици Српској, у складу са одредбама ове Методологије.

ГЛАВА II РАСПОРЕЂИВАЊЕ ТРОШКОВА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА НА КОРИСНИКЕ СИСТЕМА

Члан 34.

(Принцип кумулативности)

Тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система по напонским нивоима утврђују се по кумулативном принципу, што значи да тарифни ставови за крајњег купца који преузима електричну енергију на неком напонском нивоу укључује и припадајући дио трошкова коришћења мреже на вишим напонским нивоима.

Члан 35.

(Распоређивање трошкова на категорије потрошње)

(1) Трошкови коришћења дистрибутивног система распоређују се на кориснике система по категоријама потрошње и тарифним групама уважавајући принцип пропорционалности и недискриминације на начин да корисник система треба да плати трошкове које проузрокује електродистрибутивном систему.

(2) Трошкови коришћења дистрибутивне мреже, изузев трошкова дистрибутивних губитака, распоређују се на категорије потрошње и тарифне групе на основу анализе коришћења дистрибутивног капацитета и трошка јединичног капацитета дистрибутивне мреже по напонским нивоима, категоријама потрошње и тарифним групама (гранични трошак дистрибутивног система), примјеном методе засноване на пропорционалној вриједности сталне имовине.

(3) Анализа коришћења дистрибутивног капацитета врши се анализом података о инсталисаној снази дистрибутивне мреже, прикључној снази електрана, прикључној снази крајњих купаца, учешћу крајњег купца у вршном оптерећењу дистрибутивног система, категорије потрошње и тарифној групи (истовремено и неистовремено вршно оптерећење).

(4) Оператор дистрибутивног система дужан је да ради анализу коришћења дистрибутивног капацитета (анализу оптерећења) и да изради стандардне профиле оптерећења крајњих купаца, који не посједују мјерне уређаје за регистрацију сатног оптерећења, у сврху провођења ове Методологије и омогућавања исправне алокације трошкова балансирања на снабдјеваче, односно крајње купце.

(5) Оператор дистрибутивног система дужан је да најкасније до 30. јуна 2022. године објави стандардне криве оптерећења из става (4) овог члана.

Члан 36.

(Распоређивање трошкова на тарифне елементе)

(1) Трошкови коришћења дистрибутивне мреже, односно трошкови из пословне активности оператора дистрибутивног система, изузев трошкова дистрибутивних губитака, су по својој природи фиксни трошкови и не зависе од потрошње крајњег купца, односно производње електрана прикључених на дистрибутивну мрежу.

(2) Фиксни трошкови коришћења дистрибутивне мреже распоређују се на тарифни елемент обрачунска снага.

(3) Варијабилни трошкови набавке електричне енергије за покривање дистрибутивних губитака распоређују се на тарифни елемент активна електрична енергија.

(4) Трошкови прекомјерно преузете реактивне електричне енергије у дистрибутивној мрежи утврђују се на основу података које доставе оператори дистрибутивног система о идентификованим и обрачунатим трошковима који настају као последица потребе за додатним капацитетима и додатних губитака активне електричне енергије у дистрибутивној мрежи због прекомјерног преузимања реактивне електричне енергије.

(5) Дио фиксних трошкова коришћења дистрибутивне мреже из става (1) и става (2) може се прерасподјелити на тарифни став за активну електричну енергију у зависности од врсте и начина мјерења електричне енергије, времена коришћења електричне енергије и односа активне електричне енергије и ангазоване снаге односно вршног оптерећења.

Члан 37.

(Распоређивање трошкова преносне мреже)

Трошкови коришћења преносне мреже распоређују се на кориснике дистрибутивног система – крајње купце по категоријама потрошње и тарифним групама на бази анализе из члана 35. став (2) и (3) Методологије и распоређују се на тарифне елементе у складу са начином на који Државна регулаторна комисија за електричну енергију врши расподјелу трошкова на тарифне елементе за оператора дистрибутивног система као корисника преносног система.

ГЛАВА III - ОДРЕЂИВАЊЕ ТАРИФНИХ СТАВОВА ЗА КОРИСНИКЕ ЗАТВОРЕНОГ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Члан 38.

(Затворени дистрибутивни системи)

(1) Оператор затвореног дистрибутивног система утврђује тарифне ставове за кориснике затвореног дистрибутивног система по принципима и критеријума за утврђивање потребног прихода у складу са овом Методологијом.

(2) Тарифни ставови за кориснике затвореног дистрибутивног система утврђују се тако да се на тарифне ставове за кориснике дистрибутивног система у Републици Српској за категорију потрошње и тарифну групу на којој се електрична енергија предаје оператору затвореног дистрибутивног система додају тарифни ставови проистекли из трошкова рада оператора затвореног дистрибутивног система.

(3) Оператор затвореног дистрибутивног система дужан је да поступак израчунавања тарифних ставова проистеклих из трошкова рада оператора затвореног дистрибутивног система документује, достави Регулаторној комисији ради давања сагласности, те учини доступним крајњим купцима корисницима затвореног дистрибутивног система.

(4) Ако оператор затвореног дистрибутивног система електричну енергију преузима из дистрибутивног система на истом напонском нивоу на коме је испоручује крајњим купцима, не може зарачунавати додатне трошкове и дужан је да примјењује јединствене тарифне ставове за кориснике дистрибутивног система у Републици Српској.

(5) Регулаторна комисија ће у случају да утврди да тарифни ставови за кориснике затвореног дистрибутивног система нису утврђени у складу са Методологијом наложити оператору дистрибутивног система да учини потребне корекције.

(6) Оператор затвореног дистрибутивног система који не утврди тарифне ставове проистекле из трошкова рада затвореног дистрибутивног система у складу са ставом (1) и (3) овог члана обавезан је да за крајње купце – кориснике затвореног дистрибутивног система примјењује тарифне ставове за кориснике дистрибутивног система Републике Српске за категорију потрошње и тарифну групу којој корисник система припада у складу са одредбама Тарифног система.

ДИО ЧЕТВРТИ – ЈЕДИНСТВЕНОСТ ТАРИФНИХ СТАВОВА И ПОРАВНАЊЕ ИЗМЕЂУ ОПЕРАТОРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Члан 39.

(Јединственост тарифних ставова)

Тарифни ставови за кориснике дистрибутивних система једнаки су за све кориснике система у Републици Српској, у оквиру исте категорије потрошње и тарифне групе.

Члан 40.

(Израчунавање јединствених тарифних ставова)

Јединствени тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система утврђују се на основу укупно утврђених потребних прихода (ПП) свих оператора дистрибутивног система у Републици Српској и Плана дистрибуције електричне енергије у Републици Српској.

Члан 41.

(Поравнање)

(1) Разлика између утврђеног потребног прихода оператора дистрибутивног система и прихода који се добија примјеном јединствених тарифних ставова на планирану потрошњу корисника система тог дистрибутивног подручја представља основ за поравнање између оператора дистрибутивног система.

(2) Оператор дистрибутивног система који ће примјеном јединствених тарифних ставова остварити приход већи од утврђеног потребног прихода дужан је вишак оствареног прихода преусмјерити на операторе дистрибутивног система који су по истом основу остварили мањак прихода.

(3) Регулаторна комисија на основу утврђених јединствених тарифних ставова и планиране потрошње, посебном одлуком, утврђује износ вишка, односно мањка планираног прихода, у односу на утврђени потребан приход, и обавезе поравнања за операторе дистрибутивног система, у тарифном периоду, који из тога проистичу.

(4) Оператори дистрибутивног система дужни су након проведеног тарифног поступка, закључити уговор о обавези и начину спровођења одлуке из става (3) овог члана и доставити га Регулаторној комисији.

(5) Регулаторна комисија у тарифном поступку врши преиспитивање коефицијената поравнања и корекцију вишка или мањка оствареног прихода у односу на утврђени потребан приход, проузроковану одступањем од Плана

дистрибуције електричне енергије, која се узима у обзир у наредном тарифном периоду.

ДИО ПЕТИ - ТАРИФНИ ПОСТУПАК

Члан 42.

(Покретање тарифног поступка)

(1) Потребни приход оператора дистрибутивног система и тарифни ставови за кориснике дистрибутивног система утврђују се у тарифном поступку.

(2) Тарифни поступак се покреће подношењем захтјева за одобрење потребног прихода у сврху утврђивања тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система у Републици Српској (у даљем тексту: Захтјев) од стране оператора дистрибутивног система.

(3) Оператор дистрибутивног система је дужан најкасније до 30. априла посљедње године текућег тарифног периода поднијети Захтјев.

Члан 43.

(Вођење тарифног поступка)

(1) Тарифни поступак се проводи у складу са одредбама Методологије и правилника којим се уређује начин јавног разматрања у конкретним поступцима које проводи Регулаторна комисија.

(2) Терет доказивања у тарифном поступку је на оператору дистрибутивног система.

Члан 44.

(Достављање захтјева)

(1) Захтјев се подноси на обрасцима који су доступни на интернет страници Регулаторне комисије.

(2) Подносилац захтјева уз попуњени образац Захтјева доставља и попуњене прописане обрасце и осталу потребну документацију као што је прописано Правилником о извјештавању, те друге документе које сматра релевантним за доказивање података из захтјева.

(3) Захтјев, обрасци и документација из става (1) и (2) овог члана достављају се у писменој форми, овјерени и потписани од стране лица овлашћеног за заступање подносиоца у једном примјерку и у прикладном електронском формату (*.doc, *.xls, *.pdf).

(4) Изјаву о тачности и вјеродостојности достављених података под пуном материјалном и кривичном одговорношћу потписује лице овлашћено за заступање подносиоца захтјева.

(5) Регулаторна комисија неће разматрати обрасце и документацију који су достављени супротно одредбама става (3) и (4) овог члана.

(6) Подносилац захтјева који је претходно, кроз поступак извјештавања, доставио Регулаторној комисији прописане обрасце и пратећу документацију, није обавезан исте обрасце и документацију достављати приликом подношења Захтјева.

Члан 45. (Допуна захтјева)

(1) Ако захтјев садржи недостатак који спречава поступање по њему, подносилац захтјева се у писменој форми обавјештава о недостатку и упозорава се на посљедице у случају неотклањања недостатака или недостављања додатне документације или информације.

(2) Подносилац захтјева је дужан да у року од 15 дана поступи по обавјештењу из става (1) овог члана.

(3) Након истека периода из става (2) овог члана Регулаторна комисија наставља тарифни поступак и врши процјену недостајућих података.

Члан 46. (Обавјештење о поднесеном захтјеву)

(1) Оператор дистрибутивног система је дужан да, у року од осам дана од дана подношења Захтјева, обавијести снабдјеваче и јавност, путем јавних медија и интернет странице, о поднијетом Захтјеву.

(2) Обавјештење из става (1) овог члана садржи:

- а) захтијевани проценат промјене потребног прихода одобреног у претходном тарифном поступку;
- б) процијењени проценат промјене трошкова за крајњег купца по категоријама потрошње и групама купаца;
- в) основне разлоге за захтијеване промјене;
- г) информацију да су расправе у току тарифног поступка отворене за јавност и
- д) остале релеванте информације.

Члан 47. (Јавно разматрање)

(1) Регулаторна комисија доноси одлуку о врсти, броју, мјесту и времену одржавања јавних расправа које ће одржати току јавног разматрања, о чему, путем обавјештења обавјештава странке у поступку и заинтересована лица о поднесеном захтјеву, предмету расправе, начину и роковима достављања коментара јавности, водитељу поступка, а када је у питању формална расправа утврђује критеријуме и рок заинтересованим лицима за стицање статуса странке у тарифном поступку.

(2) Регулаторна комисија може организовати општу, стручну и формалну расправу у тарифном поступку у складу са правилником којим се уређује јавно разматрање.

(3) У тарифном поступку обавезно се одржава формална расправа у циљу непосредног извођење доказа, те потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања.

(4) Изузетно у случају провођења ванредног тарифног поступка из члана 7. став (3) Методологије тарифни поступак се може провести у скраћеном поступку без провођења формалне расправе.

Члан 48.

(Обавјештење за јавност)

(1) О поднесеном захтјеву и одржавању јавне расправе у поступку јавног разматрања, Регулаторна комисија објављује обавјештење за јавност које садржи:

- а) мјесто и вријеме одржавања расправе,
- б) назив подносиоца Захтјева,
- в) предмет расправе,
- г) основне елементе Захтјева,
- д) процијењене промјене тарифа за кориснике дистрибутивног система у Републици Српској које проистичу из Захтјева оператора дистрибутивног система,
- ђ) критеријуме и рок за подношење захтјева за стицање статуса странке у поступку и
- е) начин и рок за достављање коментара заинтересованих лица.

(2) Обавјештење за јавност се објављује у дневним новинама које су доступне на цијелој територији Републике Српске и на интернет страници Регулаторне комисије.

(3) Јавности се не могу дати на увид информације које су, на захтјев подносиоца, заштићене клаузулом повјерљивости.

Члан 49.

(Додатни подаци и чињенице)

(1) У току тарифног поступка Регулаторна комисија може захтијевати достављање додатних података и информација од значаја за утврђивање цијена тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система.

(2) Оператор дистрибутивног система је дужан да, на захтјев Регулаторне комисије, достави на увид све захтијеване податке и информације којима располаже.

Члан 50.

(Процјена података)

(1) Регулаторна комисија врши процјену у случају недостављања потребних података у складу са одредбама Методологије или у случају да достављени подаци нису релевантни, усаглашени и поуздани.

(2) Процјена се ради по начелу обазривости и сврсисходности, користећи историјске и искуствене податке, те упоредну анализу релевантних података других оператора дистрибутивног система из Републике Српске и окружења.

(3) Регулаторна комисија може наручити израду процјене сталне имовине од квалификованог процјенитеља, при чему трошкове такве процјене сноси подносилац захтјева.

Члан 51. (Оцјена доказа)

(1) У току тарифног поступка одлучне чињенице се утврђују на основу савјесне и брижљиве оцјене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата цјелокупног поступка.

(2) На основу прикупљених доказа:

а) разматра се и верификује сва стална имовина која је предложена да буде дио регулативне основе, те се поједине ставке прихватају, одбијају у цјелости или дјелимично или преиначују вриједности било које од ставки;

б) разматрају се и верификују сви трошкови и приходи достављени као основа за тарифне ставове, те прихватају, одбијају у цјелости или дјелимично или преиначује било која ставка која није оправдана и

в) прихвата се, одбија у цјелости или дјелимично или преиначује свака величина или анализа коришћена за израчунавање захтијеваног потребног прихода или потребна за утврђивање тарифних ставова.

(3) Изузетно, Регулаторна комисија може ограничити релативне промјене тарифних ставова у једном тарифном поступку у циљу избегавања наглих промјена и заштите крајњих купаца.

Члан 52. (Извјештај водитеља поступка)

(1) Након јавног разматрања и одржане јавне расправе, водитељ поступка сачињава извјештај у писменој форми са препоруком за доношење одлуке о тарифном поступку, који доставља подносиоцу захтјева и одређује му рок за подношења коментара на извјештај.

(2) Извјештај водитеља поступка са ставом по поднесеним коментарима доставља се Регулаторној комисији, ради доношења коначна одлуке.

Члан 53. (Рјешења и одлуке)

(1) Коначно рјешење о утврђеном потребном приходу, одлука о утврђивању тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система у Републици Српској, те одлука о поравнању између оператора дистрибутивног система у складу са Методологијом, доноси се се најкасније до 30. новембра текуће године за наредни тарифни период.

(2) Рјешења и одлуке Регулаторне комисије су коначне и против истих се може покренути управни спор код надлежног суда.

Члан 54.
(Објављивање)

(1) Одлуке и рјешења Регулаторне комисије донесене у тарифном поступку објављују се у Службеном гласнику Републике Српске и на интернет страници Регулаторне комисије.

(2) Одлуке и рјешења које доноси Регулаторна комисија објављују се на интернет страницама оператора дистрибутивног система.

ДИО ШЕСТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 55.
(Ступање на снагу)

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику Републике Српске.

Члан 56.
(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важе одредбе Правилника о тарифној методологији и тарифном поступку које се односе на утврђивање потребног прихода оператора дистрибутивног система и тарифних ставова за кориснике дистрибутивног система (Службени гласник Републике Српске, број 96/12 и 15/15).

Број: 01-588-8/21/P-23-458

Требиње, 28. децембар 2021. године

Предсједник

Владислав Владичић